

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

TÜBİTAK KATILIMIYLA DÜZENLENEN
PATENT TABANLI TEKNOLOJİ TRANSFERİ DESTEKLEME ÇAĞRISI
ON-LINE BİLGİLENDİRME TOPLANTISI
05 HAZİRAN 2020, WEBİNAR

Bu toplantı ile Teknoloji Transfer Ofislerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, teknoloji ticarileşme sürecinin desteklenmesi, sanayinin ihtiyaç duyduğu bütüncül çözümlerin geliştirilmesi ve iş birliği gerektiren ortak projeler ile araştırma kurumlarında ve teknoloji geliştirme bölgelerinde geliştirilen patentli teknolojilerin sanayiye aktarılmasını sağlayacak TÜBİTAK çağrısının tanıtılması ile proje hazırlık aşamasında olan kurumların soruları, önerileri ve fırsatların görüşüleceği, bilgi paylaşımında bulunarak sinerji oluşturabilecekleri bir toplantı hedeflenmiştir.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ

MERKEZLERİ PLATFORMU

On-line Bilgilendirme Toplantısı: Patent Lisans-2020-1 Çağrısı

Sunuş

ÜSİMP in etkinliği olan “Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı” online-bilgilendirme toplantısı 05.06.2020 tarihinde TÜBİTAK katılımıyla gerçekleşmiştir. Toplantıyı ÜSİMP Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hamit Serbest açmış konuşmasında toplantıdan beklentileri, toplantının işleyiş sürecini ve çağrının değerlendirilmesi ile ilgili katılımcılara sunum yapmıştır.

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal açılış konuşmasında; toplantının amacı, kazanımları hakkında bilgi verdikten sonra “Birlikte Gelişme ve Birlikte Başarma Odaklı Yeni Çağrılar” başlığı ile siparişe dayalı AR-GE projeleri için KOBİ destekleme çağrısının yola çıkış noktaları, girdi ve çıktıları hakkında bilgi vermiştir.

Toplantı iki oturum şeklinde gerçekleşmiştir. Yeni dönem normalleri kullanılarak gerçekleştirilen toplantı, fiziki ortamlarda yapılan toplantıları aratmayacak şekilde kurgulanmıştır. Ayrıca toplantının on-line olması sebebi ile çok katılımlı ve çok etkileşimli gerçekleşmiştir. Toplantı, her biri 60’şar dakika olacak şekilde, iki ayrı oturum şeklinde toplam iki saat sürmüştür. Oturumların birinci kısmında bilgilendirme konuşma ve sunumları yapılmış ve ikinci kısmında katılımcılardan gelen soru ve öneriler, önemli çıktılar üretilmiştir. Oturumlar canlı olarak Youtube ve Twitter canlı yayınıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır. Ayrıca toplantının ikinci kısmında Youtube ve Twitter üzerinden gelen sorular ZOOM Chat penceresine aktarılarak tüm katılımcılarla etkileşim sağlanmıştır.

Toplantının birinci oturumunda TEMEG Grup Koordinatörü V. Dr. Alp Eren Yurtseven tarafından “Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme çağrısı” hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Toplantının ikinci oturumunda ise Prof. Dr. Hamit Serbest moderatörlüğünde yine Dr. Alp Eren Yurtseven tarafından katılımcılardan gelen sorular cevaplanmıştır.

“Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı” bilgilendirme çıktılarının ekosistemimiz için faydalı olmasını temenni ediyoruz.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

GİRİŞ

Son yıllarda ülkemizde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili kurumu TÜBİTAK katkılarıyla, Üniversite-Sanayi İşbirliğini geliştirerek AR-GE çıktılarının ticarileştirilme oranının artırılmasına yönelik çalışmalar hız kazanmıştır.

Üniversitelerde, araştırma kurumlarında ve teknoloji geliştirme bölgelerinde geliştirilen patentli teknolojilerin sanayiye aktarılmasını sağlamak için desteğe ihtiyaç duyulmaktadır.

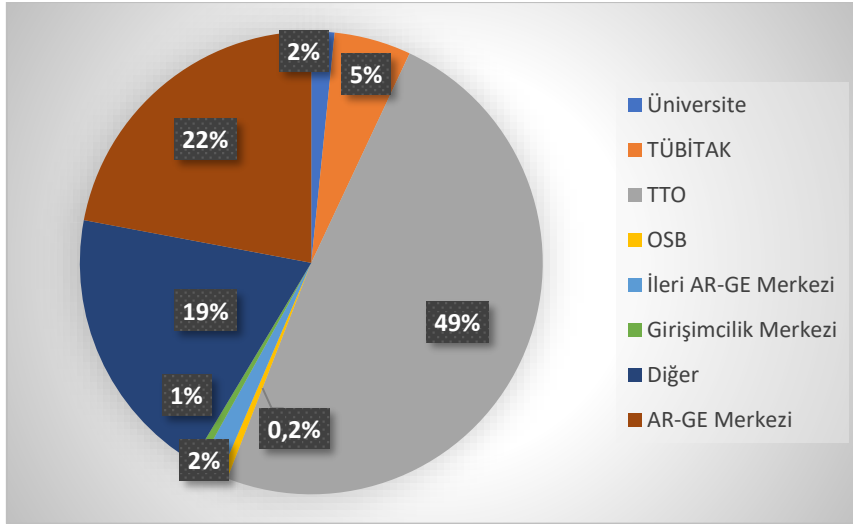
Bu nedenle Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezleri Platformu (ÜSİMP), 05 Haziran 2020 tarihinde on-line olarak Patent Lisans 2020-1 bilgilendirme toplantısını düzenlemiştir; Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yönetici Şirketleri, TTO'lar, AR-GE merkezleri, üniversite temsilcileri, sanayi kuruluşları ve TÜBİTAK temsilcilerinin katılımı ile toplamda **426** kuruluş yönetici ve temsilcileri etkinliğe ilgi göstermiştir.

Bu toplantı ile bilginin paylaşılması, yayılması süreçlerine katkı sağlamak, birlikte gelişme, birlikte başarıma kurgusunu desteklemek amaçlanmıştır. Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısının tanıtımına katkı sağlayarak proje hazırlığı içerisinde olan kurumların var olan soruları, önerileri ve fırsatların görüşüleceği, bilgi paylaşımında bulunarak sinerji oluşturabilecekleri bir etkinlik hedeflenmiştir.

Katılım

TÜBİTAK -ÜSİMP işbirliği ile 05.06.2020 tarihinde “Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı” e- bilgilendirme toplantısı paydaşlarımızın yoğun ilgisiyle gerçekleşmiş ve 426 (Zoom-YouTube-Twitter) katılımcı toplantı sürecinde yer alarak katkı sağlamıştır.

Kayıt yaptıran aday katılımcı sayısı **568** olmakla birlikte katılan kişi sayısı **426 kişi** olmuştur. Kayıt yaptıran AR-GE merkezi sayısı ise **325** olmakla birlikte **41 kişi** (Youtube, Twitter hariç sadece Zoom) AR-GE merkezi temsilcisi katılım göstermiştir. Bu rakam toplam Zoom katılımının **%22’sini** oluşturmuştur. Diğer taraftan; **3** farklı üniversiteden akademisyen ve yönetici Zoom üzerinden katılmıştır. TGB veya TTO olarak sınıflandırıldığında **45** farklı kurumdan **91** kişi Zoom üzerinden katılım göstermiştir. Girişimcilik merkezinden **1** kurum temsilcisi, TÜBİTAK’ tan **10** kurum temsilcisi, OSB’ den **1** kurum temsilcisi, İleri AR-GE Merkezi’nden **3** kurum temsilcisi ile kurumunu belirtmeyen **36** kişi Zoom üzerinden katılım göstermiştir.

Katılımcıların Dağılımı (Zoom Üzerinden)

Canlı yayın aracılığı ile YouTube'a **113**, Twitter'a **123** katılımcı toplantı süresince katılmış sorularını iletmiştir. Canlı yayın katılımcılarının soruları aktif bir şekilde "Zoom Chat" alanına aktarılarak katılımcıların etkileşimi sağlanmıştır.

Katılımcıların kayıt sırasında kendi unvanları hakkında kullandıkları ifadelerle göre bir sınıflandırma yapıldığında **55** farklı unvan olduğu görülmüştür. Katılım düzeyi hakkında fikir vermesi amacıyla bu unvanlar aşağıda farklı kategorilerde alfabetik sırada verilmiştir. Öncelikle, bu unvanlardan üst yönetim kademesindeki AR-GE, Teknoloji ve Yenilik ile bağlantılı görevleri tanımlayan unvanları: AR-GE Merkezi Direktörü, AR-GE Merkezi Müdürü, AR-GE Merkezi Yöneticisi, AR-GE Koordinatörü, AR-GE Müdürü, CEO, Direktör, Direktör Yardımcısı, Fabrika Müdür Yardımcısı, Genel Koordinatör, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, İşletme Müdürü, Kalite Kontrol Müdürü, KÜSİ Temsilcisi, Merkez Müdürü, Müdür, Rektör Yardımcısı, Teknoloji Geliştirme Müdürü, Teknik Birim Yöneticisi, TTO Müdürü, TTO Müdür Yardımcısı, ÜSİ Koordinatörü, Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi, Yönetici, Yönetim Kurulu Başkanı.

Diğer taraftan, yönetim kademesinde olmamakla birlikte doğrudan AR-GE, Teknoloji ve Yenilik ile bağlantılı görevleri tanımlayan unvanlar ise AR-GE Mühendisi, AR-GE Patent Bölüm Sorumlusu, AR-GE Personeli, AR-GE Proje Yöneticisi, AR-GE ve Fikri Haklar Mühendisi, AR-GE Teşvikleri Uzmanı, AR-GE Uzmanı, Araştırmacı, AR-GE Mühendisi, AR-GE Proje Yöneticisi, AR-GE Teşvik ve Raporlama Sorumlusu, AR-GE Şefi Destek Programları Sorumlusu, Fikri Haklar Uzmanı, Girişimcilik ve Şirketleşme Modül Sorumlusu, Satış Uzmanı, Takım Lideri, TTO Uzmanı, Üniversite Sanayi İşbirliği Koordinatörü, Patent Uzmanı, Proje Sorumlusu, İnovasyon Uzmanı, Üretici, ÜSİ Uzmanı, ÜR-GE, Üretim Mühendisi olarak belirlenmiştir. Ve son olarak diğer değer zincirinin farklı halkalarındaki beyaz yakalı çalışan unvanında ise mühendisler yer almıştır.

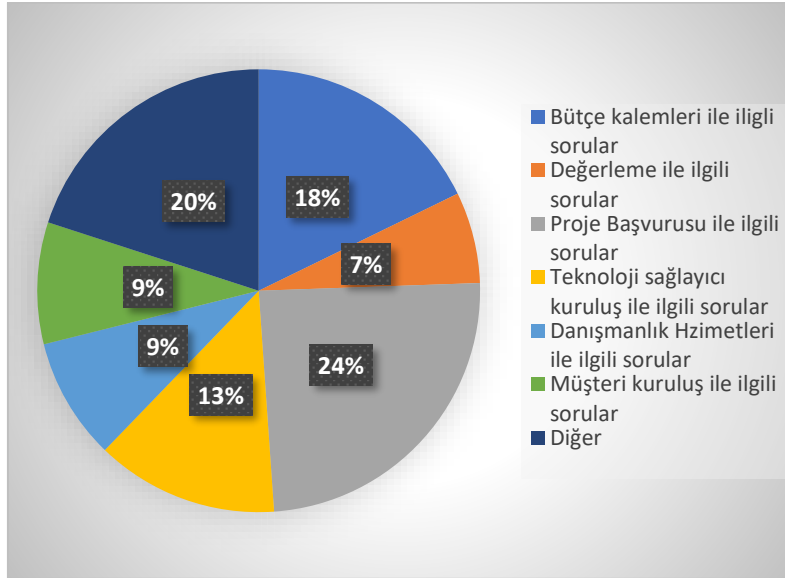
Soru-Cevap Kısmı: Değerlendirme

Toplantının bilgilendirme sunumu TEMEG Grup Koordinatörü V. Dr. Alp Eren Yurtseven tarafından yapılarak, ikinci bölüme soru-cevap kısmına geçilmiştir. Soru-cevap bölümü ÜSİMP Yönetim Kurul Başkanı Prof. Dr. Hamit Serbest tarafından modere edilerek, TÜBİTAK uzmanı toplamda 45 soruya yanıt vermiştir.

YouTube ve Twitter üzerinden gelen sorular anında Zoom'a aktarılarak diğer katılımcılarında sorularına yanıt verilmiştir.

Sorular çağrı özelinde sınıflandırıldığında; bütçe kalemi ile ilgili sorular, değerlendirme ile ilgili sorular, proje başvurusu ile ilgili sorular, teknoloji sağlayıcı ile ilgili sorular, danışmanlık hizmetleri ile ilgili sorular, diğer ve müşteri kuruluş ile ilgili sorular olmak üzere 7 başlık altında sınıflandırılmıştır.

Soru dağılımlarına bakıldığında en çok sorunun proje başvuru süreçleri ile ilgili olduğu görülmüştür.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

TOPLANTI PROGRAMI

CANLI WEBINAR
TÜBİTAK
Patent Lisans Çağrısı
(Patent Lisans - 2020-1)

Konuşmacı
Dr. ALP EREN YURTSEVEN
TÜBİTAK TEMEG Grup Koordinatörü V.

5 Haziran Cuma ⌚ 14.00 - 16.00

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ
USIMP

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

EK-1

Hatırlanacağı gibi, 30 Nisan ve 1 Mayıs 2020 tarihlerinde TÜBİTAK ile işbirliği yaptığımız Çalıştay'da TTO'larımızın Bölgesel analizleri sunulmuş ve TÜBİTAK tarafından açılacak yeni destek programları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Toplantının gerçekleşmesinde sundukları katkılar için başta TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal ve TEYDEB Başkanı Mehmet Aslan, TEYDEB-TEMEG Grup Koordinatörü Dr. Alp Eren Yurtseven ile TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

Çalıştay'da Sayın Başkan tarafından ÜSİMP'e verilmiş iki ödev vardır:

- Arayüz Ekosisteminin Karşılaştığı Sorunların Belirlenmesi
- Patent, Know-How Lisanslama Süreçlerine İlişkin İyileştirme Önerileri

Bu konularda yapılacak hazırlıklar üyelerimizle kısa zamanda paylaşılacaktır.

Ayrıca, Çalıştay'da sunulan yeni destek programı "Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı" hakkında, ÜSİMP Danışma Kurulu Üyesi ve Ankara Patent Yönetim Kurulu Başkanı Patent Vekili Sayın Kaan Dericioğlu teknik konulardaki görüşlerini paylaşmak amacıyla ekteki yazıyı hazırlamıştır.

Söz konusu yazıda belirtilen görüşlerin tüm üyelerimiz ile ekosistemdeki paydaşlarımıza yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Sayın Dericioğlu'na bu değerli katkısı için teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,
ÜSİMP Yönetim Kurulu

ÜSİMP-ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

M. Kaan DERİCİOĞLU, ÜSİMP Danışma Kurulu Üyesi

Ankara, 09.05.2020

TÜBİTAK Başkanı Sayın Prof. Dr. Hasan Mandal, TEYDEB-TEMEG Grup Koordinatörü Sayın Dr. Alp Eren Yurtseven ve TEYDEB Başkanı Sayın Mehmet Aslan tarafından, 1 Mayıs günü ÜSİMP organizasyonu ile düzenlenen konferansta sunulan değerli açıklamalar yararlı olmuştur. ÜSİMP Danışma Kurulu Üyesi ve bir Patent Vekili olarak kişisel görüşlerimi sunmak amacıyla bu yazı hazırlanmıştır.

Bu yazı, Sayın İdil Buse Kök Hazer, Sayın Tuğba Gündemir ve Sayın Serhat Dalkılıç tarafından değerlendirilmiş ve kişisel görüşleri yazı üzerine eklenmiştir. Katkılarından dolayı arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Konferans sırasında iletilen konular ile mevcut buluşlar ve patent sistemi karşılaştırılmaya çalışılacaktır.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

Türkiye’de buluş yapan kişi sayısını, nicelik ve nitelik bakımından artırmak, buluş yapılmasını, korunmasını ve ticarileşmesini sağlayan oluşumları özendirmek için, TÜBİTAK’ın açıkladığı yenilikleri ve ilgili mevzuatı gözden geçirmek uygun olacaktır.

6769 sayılı kanun, bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, YÖK Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Devlet İhale Kanunu, TÜBİTAK Yönetmeliği, Yabancı Sermaye Mevzuatı, Paris Sözleşmesi, Patent İşbirliği Antlaşması, Avrupa Patenti Sözleşmesi, WTO TRIPS Anlaşması vb. mevzuat bu kapsamda belirtilebilir.

BULUŞ KÜLTÜRÜ

Birçok ülkede, buluşun büyük veya küçük olduğuna bakılmaksızın buluş yapan kişiler patent başvurusu yapmaya özendirilir. Bu bir kültür olarak yerleşmiş ve gelişmiştir. Kişiler teknik sorunları saptamaya ve çözümlenmeye yönlendiği zaman buluşlar ortaya çıkabilmektedir. Yapılan patent başvurularının büyük kısmı reddedildiği halde oluşan kültür, buluş yapan kişi ve buluşlara yatırım yapan oluşum sayısının artmasını sağlamaktadır. **Buluşçuların buluşlarından gelir elde etmesi ve buluş konusu ürünleri üretenlerinde ürünlerinden kazanç elde etmesi, bir deneyim olarak ortaya çıkmaktadır.** Önemli olan, Türkiye’deki buluş faaliyetinin ve nitelikli patent sayısının artması, üretilecek yeni ürünler ile Türkiye’nin rekabet gücü kazanmasıdır.

PATENT BAŞVURUSU VE VERİLEN PATENT SAYILARININ ARTIRILMASI

Mevcut istatistikler dikkate alındığında, Türkiye’deki patent sayılarının diğer ülkelere göre çok az olduğu görülecektir. **1995 – 2019 yılları arasında Türkiye’de yerli 69.293 ve yabancı 124.513 ve toplam 193.806 patent başvurusu yapılmış ve yerli 17,120 ve yabancı 116,004 olmak üzere toplam 133.124 patent verilmiştir.** WIPO istatistiklerine göre 2018 yılında **Türkiye’de yaşayan patent sayısı 75.363 kadardır.** Bu sayılar, nüfusu Türkiye’den çok az olan birçok Avrupa ülkesindeki sayılara göre çok düşüktür.

Geliştirilecek yasal ve idari alt yapı ile Türkiye’de patent başvuru sayılarında doğal olarak artış olacaktır. Türkiye’de yıllık yerli patent başvurusu sayısının yaklaşık **25.000** olmasına göre plan yapılmalıdır. TÜBİTAK’ın, verilmiş patentlerde lisans ve devir eylemlerinin desteklenmesi önerileri bu konuda adım atılabileceğini göstermektedir.

Türk Patent ve Marka Kurumu’nun günümüzde **112 olan patent incelemeci sayısını**, hedeflenen başvuru sayısına göre, **yaklaşık 300 olarak planlaması gerekir.** Devletin bu kadroları hızlı bir şekilde tahsis etmesi önemlidir.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

Yeterli kadroların oluşturulmasına paralel olarak yoğun bir meslek eğitimi sağlanmalıdır. Patent incelemeci olarak görev yapacak teknik elemanların yetiştirilmesi için, Türkiye'nin de kurucu üyesi olduğu Avrupa Patenti Ofisi'nde görevli ve deneyimli Türk Patent İncelemecilerinden yardım ve destek alınabilir. Bu yardım ve destek Türkiye'ye zaman kazandıracaktır.

YABANCI PATENT BAŞVURULARI VE YABANCILARA VERİLEN PATENTLERİN DURUMU

WIPO istatistiklerine göre, ülkeler diğer ülkelere de patent başvurusu yapmaktadır. Bu başvuruların yabancı sermaye yatırımları ile ilgili olduğu bilinmektedir. 2018 yılında yalnız 8 ülkenin diğer ülkelere yaptığı patent başvuru sayısı 724.784 ve Türkiye'nin bundan aldığı pay 11.155 kadardır. 2018 yılında, Çin, ABD, Japonya, Kore ve Almanya'da yapılan patent başvuru sayısı toplamı 2.579.518 dir. Türkiye'nin aldığı payın çok düşük olduğu açıktır.

Yabancılar tarafından Türkiye'den alınan patentlerin, doğrudan yatırım ve lisans anlaşmaları yoluyla katma değer yaratmaları mümkündür. Bu durum, Türkiye'nin ihracatını da etkileyecektir. TTGV'nin bu konuda araştırma ve yayınları bulunmaktadır.

TÜBİTAK tarafından açıklanan destek ve diğer programlarında, yabancıların Türkiye'ye daha çok patent başvurusu yapmaları özendirilmelidir.

TÜRK TOPLUMUNA, BULUŞLAR VE PATENT KAVRAMLARININ DOĞRU TANITILMASI VE ÜLKE İÇİN ÖNEMİNİN ÖZELLİKLE VURGULANMASI

Türk toplumunun büyük kesimi Marka Tescili, Tasarım Tescili, Coğrafi İşaret Tescili konuları için "**patent aldık**" ifadesini kullanmaktadır. Bu yanlışlığa basın mensupları ve milletvekillerimiz de katıldıkları zaman, buluşlar ve patent sisteminin ülke için önemi göz ardı edilmektedir. Buluşlar ve patent sisteminin Türkiye'nin rekabet gücünü artırmasının, buluşçu ve buluş sayılarının artmasına bağlı olduğu TÜBİTAK ve kuruluşları tarafından sunulan programlarda da her zaman vurgulanmalıdır.

BULUŞ YAPAN KİŞİ VE BULUŞ SAYISININ ARTIRILMASI, BULUŞ YAPANLARA ÖDENECEK BEDEL

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, MADDE 82: (1) "Teknolojinin her alanındaki buluşlara yeni olması, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması şartıyla patent verilir" tanımı ortak olduğu halde, buluşlar buldukları alt yapıya göre beş farklı biçimde belirtilmiştir:

- Çalışanların buluşları
- Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların buluşları
- Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşlar
- Kamu destekli projelerde ortaya çıkan buluşlar

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

- 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında yeterlik almış araştırma altyapılarında gerçekleşen buluşlar
- TÜBİTAK Yönetmeliği'nde tanımlanan fikri ürün.

Buluş kavramı aynı olduğu halde, alt yapıya göre, **buluşçuya ödenecek bedel farklıdır.**

Çalışanların buluşlarındaki “makul bir bedel”, yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen buluşlar için “gelirin en az üçte biri” tasarımlar için “en az yarısı”, kamu kurum ve kuruluşlarında “**elde edilen gelirin üçte biri**”, araştırma alt yapılarında “**gelirin en az yüzde yirmisi en fazla yüzde ellisi**”, buluşçulara ödenebilir. **TÜBİTAK Yönetmeliğinde ise**, dağıtılabilir gelirin %30 kadarı fikrî ürünü geliştiren kişilere dağıtılır.

6769 sayılı Kanun, çalışanların buluşlarında ödenecek makul bir bedel için “isteyebilir” ifadesini kullanmıştır. **Çalışanların buluşlarında, buluş iddiası ileri sürüldüğü anda, taraflar arasındaki sözleşmeye göre, ödenecek makul bir bedel sorunu çözecek niteliktedir.**

Türkiye’de patent verilen buluşların ticarileşmesi oranı çok düşüktür. Bu çok düşük orantıya rağmen, buluştan elde edilen gelire göre buluşçuya bedel düşünülmesi amaca uygun değildir.

Mevcut alt yapıya göre, buluştan elde edilen gelir ticarileşemeyen buluşlarda söz konusu olamayacaktır. Çalışanların buluşları için var olan sözleşmeye dayanan makul bir bedel, tüm alt yapılar için kabul edilmeli ve **buluştan elde edilen gelire göre hesaplanacak bedel örnekleri iptal edilmelidir.**

KONFERANS SIRASINDA YAPILAN AÇIKLANMALAR:

- Desteğe konu edilecek patentlerin tescilli olması tercih sebebidir.
- Araştırma raporu gelmiş olan patentler ile de başvuru yapılabilecektir.
- Destek süresi içerisinde bu patentlerin tescil olması durumunda, proje başlangıç tarihinden geçerli olmak üzere geriye dönük lisans/devir bedellerine ilişkin destek tutarı müşteri kuruluşa ödenecektir.
- Çağrının amacı henüz ticarileşmemiş patentli teknolojileri uygulamaya dönüştürmek olduğu için başvuru ile sunulan **lisans anlaşmaları** tercih sebebi olacaktır.
- Araştırma raporu ile yapılan başvurularda desteğin ödenmesi ancak **tescilin alınıp TÜBİTAK’a** beyan edilmesi durumunda mümkündür.

Gerek Türkiye’de ve gerekse uluslararası platformda kullanılan terimlerin bu programda da kullanılmasında yarar olacaktır:

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ

MERKEZLERİ PLATFORMU

- Desteğe konu edilecek **buluşlara patentin alınması** tercih sebebidir.
- Araştırma raporu olan **patent başvuruları** için destek başvurusu yapılabilecektir.
- Destek süresi içerisinde **patentin alınması** durumunda, proje başlangıç tarihinden geçerli olmak üzere geriye dönük **lisans/devir bedellerine** ilişkin destek tutarı müşteri kuruluşa ödenecektir.
- Çağrının amacı **patenti alınmış**, henüz ticarileşmemiş teknolojileri uygulamaya dönüştürmek olduğu için, destek başvurusu ile sunulan **lisans anlaşmaları** tercih sebebi olacaktır.
- Araştırma raporu ile yapılan başvurularda desteğin ödenmesi ancak **patentin alınıp** TÜBİTAK'a beyan edilmesi durumunda mümkündür.

ARAŞTIRMA RAPORUNUN DÜZENLENMESİ ve PATENTİN ALINMASI

Patent başvurusu yapıldıktan sonra araştırma raporunun düzenlenmesi ve patentin verilmesi, belirli sürelerde mümkün olabilmektedir.

- Bir buluş yapıldığı zaman, buluş bildiriminden patent başvurusunun yapılmasına kadar yaklaşık **4 ay**. (Buluş bildirimi, bildirim alınması, hak talebi, ön araştırma yapılması, tarifname ve istemlerin hazırlanması)
- Patent başvurusu yapıldıktan sonra araştırma raporunun Türk Patent tarafından düzenlenmesi yaklaşık **16 ay**.
- Araştırma raporundan sonra inceleme raporu talep edilmesi **3 ay**. Raporun düzenlenmesi yaklaşık **6 ay**. İnceleme raporu isteğe bağlı olarak üç kez istenilebildiği için süre yaklaşık **6 ay** daha uzayabilmektedir.
- İnceleme raporu olumlu olduğu zaman verilen patentin üçüncü kişilerin itirazlarına açılması **6 ay**.

Söz konusu süreler dikkate alınarak, **araştırma raporu alınmış bir patent başvurusu için**, buluş yapıldıktan sonra **yaklaşık 20 ay sonra TÜBİTAK'a destek başvurusu yapılabilecektir**.

Destek tutarının alınması için patentin verilmesi tercih edildiği için, yaklaşık 36 ay zaman söz konusudur. Patent verilmesi bazı durumlarda 36 aydan daha fazla sürmektedir.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

ARAŞTIRMA RAPORU İLE DESTEK BAŞVURUSU İÇİN YORUM

TÜBİTAK tarafından desteğin ödenmesi için patentin alınıp TÜBİTAK'a beyan edilmesi tercih sebebi olduğu için, araştırma raporu ile destek başvurusu yapılmasının bir önemi kalmamaktadır.

Patenti alınan buluş için, devir veya lisans işlemleri tercih sebebi olduğundan önce bu işlemlerin varlığı gerekir.

Ayrıca, araştırma raporu olumlu olan patent başvurularına mutlaka patent verileceği gibi bir husus söz konusu değildir. Dolayısıyla firmalar ile TTO'lar arasında yapılan müzakere süreçlerinde bu durum süreci negatif olarak etkileyebilecektir. Firmalar patent başvurusu patent almaz ise TÜBİTAK'ın desteklerinden faydalanamayacakları nedeniyle bu desteğe başvurmamayı tercih edebilirler. Bu konuda yaşanacak başka bir husus ise, patent almak amacıyla buluşun istemlerinde yapılacak daraltmalar nedeniyle koruma gücü düşük patentlerin sayılarında artış olacaktır. (İdil Buse Kök Hazer)

Benzer şekilde araştırma raporu olumsuz olsa bile patent alabilmiş onlarca örnek bulunmaktadır. Bu sebeple araştırma raporunun gelmiş olması kriter olmaktan çıkmaktadır. (Serhat Dalkılıç)

KONFERANS SIRASINDA BELİRTİLEN "İLK BAŞVURU KONUSU"

Buluş yapan kişi veya bu hakkı devir alan kişi, ilk patent başvurusunu Türk Patent ve Marka Kurumu'na yapar. 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu bu konuda **yalnız hizmet buluşları** için hüküm içermektedir.

6769 MADDE 116: (1) **İşveren**, kendisine bildiri yapılan **hizmet buluşu için** tam hak talebinde bulunmuşsa patent verilmesi amacıyla **ilk başvuruyu Kuruma (*) yapmakla yükümlüdür.**

(*) Türk Patent ve Marka Kurumu

6769 MADDE 121: (3) Yükseköğretim kurumu, buluş üzerinde hak sahipliği talebinde bulunması durumunda, patent başvurusu yapmakla yükümlüdür.

Not: Kanuna göre bu buluşlar hizmet buluşudur ve başvuru kuruma yapılmalıdır.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

YÖNETMELİK MADDE 32 – (1) **Yükseköğretim kurumu hak sahipliği talebine ilişkin kararını patent başvurusuyla birlikte Kuruma sunar.** 6769 sayılı Kanun, hizmet buluşlarında ilk başvurunun Kuruma yapılması hükmünü içeriyor.

Şirketler, Yükseköğretim Kurumları ve TÜBİTAK bünyesinde yapılan buluşlar hizmet buluşu olduğu için ilk başvurunun Türk Patent ve Marka Kurumu'na yapılması yasal yükümlülüktür.

KONFERANS SIRASINDA BELİRTİLEN BİRDEN ÇOK KİŞİ ADINA BAŞVURU YAPILMASI

6769 MADDE 109: (2) **Buluş birden çok kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmişse patent isteme hakkı, taraflar başka türlü kararlaştırmamışsa bunların tamamına aittir.**

6769 Madde 112: (1) Patent başvurusu veya patent birden çok kişiye aitse **hak üzerindeki ortaklık taraflar arasındaki anlaşmaya göre veya** böyle bir anlaşma yoksa 4721 sayılı Kanundaki **paylı mülkiyete ilişkin hükümlere göre belirlenir.**

6769 sayılı Kanuna göre, birden çok kişi olan buluşçuların hizmet buluşları, birden çok şirkette veya yükseköğretim kurumunda olabilir. Bu durumda gerek patent başvurusu yapılması ve gerekse TÜBİTAK'a destek başvurusu ortak yapılabilir. Sonuçta, patent sistemi kapsamında, eğer buluşçulara bir ödeme yapılacak ise, bu ödeme buluşçuların aralarındaki anlaşmaya göre, anlaşma yoksa paylı mülkiyete göre yapılmalıdır.

KONFERANS SIRASINDA BELİRTİLEN BİRLEŞME

Patent sistemi açısından patent sahiplerinin birleşmesi mümkündür.

6769 sayılı Kanun Hukuki İşlemleri düzenlemiştir. 6769 MADDE 148: (1) Sınai mülkiyet hakkı devredilebilir, miras yolu ile intikal edebilir, lisans konusu olabilir, rehin verilebilir, teminat olarak gösterilebilir, haczedilebilir veya diğer hukuki işlemlere konu olabilir.

TÜBİTAK tarafından desteklenecek bir buluş söz konusu olduğu zaman, patent başvurusu veya verilmiş patent iki ayrı gerçek veya tüzel kişiye ait olabilir. Eğer patent başvurusu bir gerçek veya tüzel kişi adına yapılmışsa, patent başvurusu aşamasında veya patent verildikten sonra, haklar kısmen devredilebilir ve patent başvurusu veya verilmiş patent iki sahipli hale gelebilir.

Birleşme birden çok patent başvurusu veya verilmiş patent için söz konusu olabilir.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

KONFERANS SIRASINDA YURTDIŞINDAN ALINAN PATENTLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Yurt dışından alınan patentlerin TÜBİTAK tarafından desteklenmesi, önceki yıllarda yalnız TRIADIC PATENT kapsamında (Avrupa Patenti, Amerika Birleşik Devletleri Patenti ve Japonya Patenti) iken, daha sonra bu ülkelere Çin Halk Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti eklenmiştir.

Program sırasında sunulan Destek Unsuru, Bütçedeki Payı, Destek Oranı açıklanırken “Uluslararası Patent” amaçlanan açıklamadan farklı ifade edilmiştir. Terim olarak “uluslararası patent” olmadığı için “uluslararası patent başvurusu” ile karıştırılma olasılığı vardır. Önceki uygulamadaki Triadic Patent (Üçlü Patent) yerine kullanılacak bir terim olmadığı için; “Avrupa Patenti, Amerika Birleşik Devletleri Patenti ve Japonya Patenti, Çin Halk Cumhuriyeti Patenti, Kore Cumhuriyeti Patenti” belirtilebilir. Aynı tabloda yer alan “Birden fazla patent” ile ayırım ortaya çıkacaktır.

TTO’LARIN SORUN OLARAK BELİRTTİĞİ DEVLET İHALE KANUNU

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu MADDE 121 (9): 2547 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde tanımlanan **öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin diğer kamu kurumları veya özel kuruluşlarla** belirli bir sözleşme kapsamında yapmış oldukları çalışmalar sonucunda **ortaya çıkan buluşlar üzerindeki hak sahipliğinin** belirlenmesinde, diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, sözleşme hükümleri esas alınır.

Bu Kanun maddesinde yer alan “diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla” hükmü, bazı yetkililer tarafından ihale gerektiği şeklinde yorumlanmakta ve uygulanmaktadır.

6769 sayılı Kanunun TBMM ‘deki görüşmeleri sırasında, bu konuda önergeler hazırlanmış, verilmiş ancak bürokrasi tarafından destek bulmadığı için kanuna girememiştir.

Yüksek Öğretim kurumu tarafından başvurusu yapılmış olan buluş ve tasarımlar ilgili kurumun envanterine eklenmekte ve bu ekleme sebebiyle ihale konularına maruz kalmaktadır. Bu başvuruların süresi dolmadan önce terk edilmesinin gerekmesi halinde de ilgili kararı alacak kişileri neden bu kararı aldıklarına dair detaylı sorular beklenmesi olasıdır.

Bir diğer husus ise genellikle bir bütünün parçası olabilen başvuruları ticarileştirme safhasında başka başvurular ile birleştirilerek ürün haline getirmek gerekebilmektedir. Bu durumda olası çapraz lisans veya alt lisansların yapılması ise KİK sebebiyle tıkanacaktır.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

7033 sayılı yasa ile kurulmuş olan TTO A.Ş.'ler Devlet İhale Kanunundan muaf tutulmuş olsalar da 6769 sayılı SMK'da geçen kurum adına başvurunun Yüksek Öğretim Kurumu olması ve bu yeni kurulan TTO A.Ş. lerin de ayrı tüzel kişilikler olası sebebiyle bağlı buldukları kurumun başvurularını/patentlerini ve tasarım tescillerini ticarileştirmeleri mümkün görünmemektedir. (İdil Buse Kök Hazer).

Buluşlar ve tasarımlar, başvuru süreçleri başladığı andan itibaren gayri maddi mülkiyet hakkı kapsamına girmekte ve böylece yükseköğretim kurumunun mülkiyetine geçmektedir. Devlet üniversitelerinin mülkiyetinde bulunan maddi ve gayri maddi malların üçüncü kişilere kiralanması (lisanslama) veya satışlarına (devir) ilişkin süreçler Kamu ve Devlet İhale Kanunu'na tabiidir. Sınai hakların ticarileştirilmesi için kimi zaman buluş veya tasarımın teknik niteliği gereği tek bir yararlanıcısının (gerçek veya tüzel kişi) olması veya yükseköğretim öğretim kurumlarında ortaya çıkan buluşların çoğunlukla erken aşama buluşlar olması nedeniyle prototip aşamasına gelinceye kadar tek bir firma ile uzun yıllar işbirliği yapılmak zorunda olunması gibi sebeplerle ihale mevzuatında ön görülen süreçler sınai hakların ticarileştirilmesi aşamalarında uygulanabilir olmamaktadır. (İdil Buse Kök Hazer)

TR başvurularında eskisinden farklı olarak **gerçek kişiler için 10 adet, Üniversiteler için 100 adet** olmak üzere, bir yıl içerisinde yapılan (patent ve faydalı model) araştırma raporu veya patent inceleme raporu taleplerinde indirimli ücretler geçerlidir. Dolayısıyla artık teşvik ifadesini kullanılmamaktadır. **Tüzel kişiler araştırma ya da inceleme raporu indirimi dışında tutulmuştur.** Öneri: Bu konuda, tüzel kişiler için de en azından belli sayıda indirim uygulanması önerilebilir. Araştırma ilk ve zorunlu aşama için, belki sadece araştırma talebi için uygulanabilir. Tüzel kişiler başvuru için 50 TL, araştırma için 700 TL ödemektedir. (Tuğba Gündemir)

Bu maliyet sebebiyle büyük firmalar araştırma talebini bir yıla yayarak gerçekleştirme yoluna gidebilmektedir. Diğer yandan bu, buluşa dair alınacak ilk rapor olduğu için de önemlidir. Buna göre başvuruya nasıl devam edileceği ya da edilip edilmeyeceği değerlendirmeye bu aşamada alınmaktadır. Tüzel kişilerin başvuru sayılarını artırmak için de bu konu bir iyileştirme olarak düşünülebilir. Ayrıca, PCT başvurusu düşünüldüğünde burada sağlanan başvuru teşviği, araştırma talebini de kapsıyor. Dolayısıyla TR başvurularında da tüzel kişilerin araştırma talepleri için indirim uygulanması bu paralelde de düşünülebilir. (Tuğba Gündemir)

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ MERKEZLERİ PLATFORMU

TÜBİTAK TARAFINDAN UYGULANACAK YENİ PROGRAM İÇİN BİLGİ KAYNAĞI

Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından yayımlanan 21 Nisan 2020 tarihli Resmi Patent Bülteni, TÜBİTAK tarafından uygulanacak yeni destek programı için çok kapsamlı bilgiler içeren bir veri kaynağıdır. 3174 sayfa olan Bülten, 2001 yılından yayınlandığı 2020 yılının ilgili ayına kadar bilgileri içermektedir.

Bülten'deki bazı konu başlıkları:

VERİLEN PATENT BELGELERİ

FASİKÜLLERİ YAYIMLANAN AVRUPA PATENTLERİ

ARASTIRMA RAPORU YAYIMLANAN PATENT BAŞVURULARI

LİSANS VERME TEKLİFİNDE BULUNULAN PATENTLER

YILLIK ÜCRETLERİN ÖDENMEYEN GEÇERSİZ SAYILAN PATENTLER

DEVİR İŞLEMİ SİCİLE KAYDEDİLEN BAŞVURU VEYA PATENTLER

BÖLÜNME İŞLEMİ SİCİLE KAYDEDİLEN BAŞVURU VEYA PATENTLER

BİRLEŞME İŞLEMİ SİCİLE KAYDEDİLEN BAŞVURU VEYA PATENTLER

ARASTIRMA RAPORU İLE YAYIMLANAN PATENT BAŞVURULARI

Devir İşlemi Sicile Kaydedilen Başvuru veya Patent/Faydalı Modellerin İlanı (6769 SMK) konusunda yapılan sorguda (Ctrl F) **684 veri** bulunmuştur.

Birleşme İşlemi Sicile Kaydedilen Başvuru veya Patent/Faydalı Modellerin İlanı (6769 SMK) konusunda yapılan sorguda (Ctrl F) **195 veri** bulunmuştur. (Bülten sayfa 1747-1769)

Lisans işlemi sicile kaydedilen başvuru veya patent **konusunda veri yoktur.**

Lisans verme teklifi, konusunda 7 veri bulunmaktadır.

Aşağıdaki veriler **Bültenin 1679-1744 sayfalarında** yayımlanmıştır. Yayımda patent veya faydalı model ayırımı yer almamıştır.

Devir İşlemi Sicile Kaydedilen Başvuru veya Patent/Faydalı Modellerin İlanı
(6769 SMK)

Başvuru veya Patent/Faydalı Model No

Devir İşleminin Sicile Kayıt Tarihi

Eski Sahip Bilgisi

Yeni Sahip Bilgisi